

boren rechten op ziekenfondshulp te kunnen doen gelden, hebben de misbruikers de werklieden noodig. Daartoe worden zij alweder, juist als verleden jaar te Alkmaar, in het stuk in de *Zutphensche Courant* gepaaid met de voorstelling, dat de artsen die thans te Deventer gaan doen wat ieder werkman vol verachting onderkruiperswerk zou noemen, „mannen van karakter” zijn, „mannen, die zich niet zoo gemakkelijk laten misleiden”. Laat de werklieden van Alkmaar getuigen, wat men heeft beleefd, van die „mannen van karakter” en van de lieden, die hun deze artsen hebben opgedrongen. Moge men zich ook te Deventer de woorden van den voorzitter van het nu opgeheven „Ziekenzorg” in den geest prenten:

„Wij zijn door de Federatie in het net gelokt. Hier geldt ook: bezint eer gij begint. Wij hebben een les gehad”.

Allerwege wordt door de geneeskundigen in onzen tijd gewezen op het gevaar, dat door parasieten wordt opgeleverd. Naar alle kanten geven wij raad, hoe zich daarvan te ontdoen. En de parasieten op ons beroep zouden wij rustig laten begaan? Zou men ons dan niet spottend mogen toeroepen: medicijnmeester, genees u zelve?

Om een toestand te doen eindigen, waarbij de geneesheer van het hem billijk toekomende loon wordt beroofd, en waarbij, gelijk *The Lancet* zeide, de armere leden van de fondsen voor de rijkere moeten betalen, is het noodig, dat er een einde kome aan het bestaan van alle fondsen, waarin de geneeskundige niet vrij is, te bepalen, wien hij wel en wien hij niet als patiënt wensch.

DE VOORUITZICHTEN VAN DEN ENGELSCHEN ARTS. — Het studentennummer, dat jaarlijks door *The Brit. med. Journ.* bij het begin der leergangen aan de geneeskundige scholen wordt uitgegeven, bevat ook nu weder een beschouwing over de stoffelijke vooruitzichten van het beroep. Voor behoorlijke vooruitzichten is het noodig, dat men eerst assistent is geweest, welke betrekking tegenwoordig goed wordt betaald, met 150 tot 250 P.St. per jaar. Het specialisme, dat overigens niet voor ieder een goudmijn opent, kan niet als loopbaan worden gekozen door onbemiddelde artsen. Men moet in staat zijn, een aantal jaren op eenigszins behoorlijke verdiensten te wachten en de groote kosten van opleiding en inrichting te dragen. In de algemeene praktijk is het inkomen bescheiden; ook zij, die in stoffelijk opzicht het best slagen, kunnen hun inkomen niet vergelijken met dat van even bekwame en werkzame lieden in andere vakken. De verzekeringswet maakt wel een groot deel der geneeskundigen tot ambtenaren, doch verschaft hun niet de bestaanszekerheid, die voor den werkelijken ambtenaar de vergoeding vormt voor het prijsgeven van zijn volledige vrijheid. De uitwerking der wet op den toestand van het beroep moet nog worden afgewacht. Eveneens de invloed van den oorlog. Meer dan 6000 artsen zijn alleen bij het leger werkzaam, en nog duizenden zullen volgen. Het aantal studenten is ook veel geringer dan in gewone jaren, en er zijn ook niet weinige artsen gevallen. Er zal dus een te kort aan artsen zijn. Men mag hopen, dat er ook genoeg loonende arbeid zal komen na den oorlog, zoo de bevolking althans niet geldelijk uitgeput zal zijn. Zoolang dit twijfelachtig is, mag men de zonzijde van den twijfel verkiezen en zich voor de toekomst troosten met goede vooruitzichten.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

NU OPBOUWEN!

Na de verwerping van het voorstel *d* door de algemeene vergadering bestaat er geen enkele overeenkomst tusschen onze Maatschappij en de Maatschappij ter bevordering der pharmacie en het is te verwachten, dat een samengaan over de geheele

linie niet weer zal worden beproefd. Duidelijk is toch te Amsterdam in Juli uitgesproken, dat onze Maatschappij niet den schijn zelfs wekken wil, dat wij, met de apothekers gecombineerd, zouden staan tegenover de leden.

De motie van de afdeeling 's-Gravenhage, waarin werd uitgesproken, dat er in beginsel geen bezwaar was tegen samenwerking op ziekenfondsgebied met de apothekers, werd dan ook door den oud-voorzitter en tegenwoordigen onder-voorzitter onzer Maatschappij, collega SIKKEL, m. i. zeer terecht aldus betiteld: „een soort van beleefdheidsmotie, die verder geen karakter heeft” en daarna zonder debat of stemming aangenomen. Het was een onderstreeping van de houding der oppositie, die niet „vijandig”, maar „neutraal” tegenover de apothekers wenschte te zijn en alleen maar niet „geallieerd”.

De eerste motie der centrale commissie, waarin het voorstel *d* onaannemelijk werd verklaard, en die aangenomen werd met 98 tegen 30 stemmen, was uit den aard der zaak afbrekend. Tegen een eventueel tot haar te richten verwijt, dat afbreken haar taak niet was, welk verwijt intusschen niet geuit werd, dekte de centrale commissie zich echter bijtijds door de indiening eener tweede motie, waarin zij, na aanneming der eerste, den weg wees, waar langs naar haar meening nu verder behoorde te worden opgebouwd; deze tweede motie luidde: „De 66ste algemeene vergadering der „Nederl. maatschappij tot bevordering der geneeskunst, vergaderd te Amsterdam, „spreekt de wenschelijkheid uit, dat de leden der Maatschappij de meerderheid der „macht hebben in de eigen ziekenfondsen der Maatschappij en gaat over tot de orde „van den dag”.

Over deze motie, althans over haar inhoud, zal de algemeene vergadering zich m. i. zoo spoedig mogelijk hebben uit te spreken.

Sinds 1912 bestaat er een algemeen bindend besluit, waarin, ingeval van deelneming onzerzijds aan nieuw op te richten ziekenfondsen, geëischt wordt, dat in het bestuur en in de algemeene vergadering, noch aan de leden, noch aan de apothekers, noch aan een dezer groepen, vereenigd met derden, een grootere macht is toegekend dan aan de geneesheeren. In cijfers uitgedrukt, voor zoover in dezen cijfers precies de verhoudingen weergeven, beteekent dit, dat wij voor ons, in door wie ook op te richten ziekenfondsen, minstens een derde deel der macht opeischen, wil het ons geoorloofd zijn, daaraan deel te nemen: een *minimum*eisch dus, waarvan de praktijk zou leeren, of hij bijna nooit of bijna altijd zou worden overschreden.

Daarna werden, na oprichting der C. O., hier en daar afdeelingenziekenfondsen gesticht, maar over de machtsverdeeling in deze, door ons zelf opgerichte fondsen werd, merkwaardigerwijze, *nooit eenig besluit genomen*.

Toen deze algemeene afdeelingenziekenfondsen werden voorbereid, leefden wij in de zalige hoop, dat wij ideaalfondsen zouden stichten, waarin alle partijen zich zouden voelen als in Abrahams schoot. Vandaar het streven der C. O., gesteund door het hoofdbestuur, om niet meer te eischen dan de minimummacht; het streven was daarop gericht, ieder der drie partijen gelijke macht te geven en men meende de ideaaltoestand geschapen te zien. Ik stel er prijs op, te verklaren, dat ik deze woorden neerschrijf zonder eenig sarcasme en ik acht het een der grootste verdiensten van SCHREVE, dat hij destijds de oprichting van fondsen bepleit heeft, die de waarborgen zouden schep- pen voor algeheelen ziekenfondsvrede. Evenwel, in 1914 bleek, dat deze illusie een verloren illusie was. De arbeiders wenschten te blijven handhaven hun eigen fondsen, die zij zelf hadden opgericht, waarvoor zij bij de oprichting hun moeite hadden gedaan en die het werk waren van hun eigen streven. Zij stelden voor, dat wij met die fondsen contracten zouden sluiten, waarin wij onze eischen zouden formuleeren. Deze zeer eenvoudige en logische eisch kon onzerzijds niet worden tegengegaan en werd dan ook onzerzijds aanvaard bij den leiddraad onder V2. Alleen hebben wij op dat

oogenblik verzuimd, de consequentie te trekken. Toen de nog op te richten ideaalfondsen niet bleken te zijn, of te worden, de gedroomde ideaalfondsen, die allen zouden omvatten, en de arbeiders de erkenning eischten van hun eigen fondsen, zou het logische gevolg moeten geweest zijn. dat onze fondsen, die wij hadden opgericht of zouden gaan oprichten, ook onder onze machtssfeer werden gebracht. Dat is tóén verzuimd, maar er is nu toevallig gelegenheid tot verhaal. M. i. dient de toestand zóó te worden, dat er in de toekomst zullen zijn :

a. fondsen, waarin de leden of hun vakvereniging of anderen de macht hebben en waarmee de geneesheeren en de apothekers contracteeren ;

b. fondsen, waarin anderen dan wij de macht hebben en waarin artsen als ondergeschikten werken (van deze soort liefst zoo weinig mogelijk) ;

c. fondsen, opgericht door ons zelf en waarin de geneesheeren de macht hebben ;

d. fondsen, opgericht door apothekers, en waarmede wij kunnen contracteeren ;

e. ideaalfondsen, waarin alle partijen te zamen als broeders leven.

Tot a. wijst de leiddraad onder V 2 ons den weg ; tegen de b. fondsen (type Hengelo en Deventer) zal onze actie steeds gericht moeten blijven ; de c. fondsen moeten m. i. onze toekomstige fondsen zijn, waarin het ons een eer en een plicht zal zijn ideaal-toestanden te scheppen, omdat wij in die fondsen er de macht toe zullen hebben ; in de d. fondsen kunnen de apothekers toonen, wat zij vermogen op dit gebied ; en de e. fondsen, die reeds bestaan (een tiental met eenige duizend leden, nog niet 1 pCt. van de geheele ziekenfondsbevolking van Nederland) mogen wij bewaren uit pieteit als herinnering aan onze eerste actie op ziekenfondsgebied. Wij krijgen dan een eerlijke concurrentie tusschen de verschillende groepen en de tijd leere ons dan, in hoeveel van onze 60 afdelingen wij volgens c. een afdelingsfonds oprichten en in hoeveel wij volgens d. met de door de apothekers opgerichte fondsen zullen contracteeren.

In onze eigen fondsen zullen wij dan niet meer den zonderlingen toestand zien, dat het eigenaarschap onzer Maatschappij eigenlijk alleen beteekent, dat eventueele schulden door ons worden gedekt, dat daarentegen ons huishoudelijk reglement het doet voorkomen, alsof de algemeene afdelingsfondsen ons werkelijk eigendom zijn, terwijl daarentegen weer de meening van collega KOCH in de algemeene vergadering te Utrecht onweersproken bleef, dat wij nooit mogen vergeten, dat die algemeene afdelingsfondsen eigenlijk alleen maar het bloote eigendom onzer Maatschappij zijn en dat de werkelijke bestuurders van zoo'n fonds de volkomen macht in dat fonds hebben en dat verder de macht in hoogste instantie berust bij de algemeene vergadering van het fonds.

Dan zullen wij den zonderlingen toestand niet beleven, dat de aanstaande regeling met tandartsen en met de specialisten enz. geschieden zal door de leden en apothekers en niet door ons zelf.

Al deze vragen moeten nog onder de oogen worden gezien ; want collega DIAMANT moge in Amsterdam hebben beweerd, dat hij al twee jaar lang de grondslagen kent van de afdelingsfondsen en dat mijn meening in dezen ongerijmd is, collega SNOECK HENKEMANS moge in het laatste nummer van dit *Tijdschrift* wel zoo vriendelijk zijn te zeggen, dat de meening van SCHUCKINK KOOL over onze macht in eigen fondsen geheel uit het debat moet verdwijnen, omdat wij nu eenmaal volgens dezen collega de gelijke machtsverhouding zouden hebben aanvaard en daarvan dus niet mogen terugkomen, zij wijzen mij slechts aan, wáár en wánnere de alg. vergadering onzer Maatschappij bepaald heeft, hoe de afdelingsfondsen zullen zijn ingericht, zij wijzen mij aan, wáár en wánnere door de alg. vergadering beslist is, dat wij ons in onze afdelingsfondsen, het bolwerk onzer actie, tevreden zullen stellen voor nu en altijd met de minimummacht, zij wijzen mij aan, waar en wánnere en op welke alg. vergadering omtrent deze belangrijke vraag ooit één voorstel is gedaan, ooit één besluit genomen.

En zoo zij dat niet kunnen, en bemerken, dat zij met zooveel anderen in de verbeelding hebben verkeerd dat, wat is geschied, geschiedde volgens besluit van een alg. vergadering, dan hoop ik steun bij hen te vinden, om te verkrijgen, dat eindelijk, in welke richting dan ook, een algemeene beslissing worde genomen, want de tot nu toe gevolgde methode kan niet bevredigen, omdat die niet kan zijn in het ware belang onzer Maatschappij.

De volgende alg. vergadering spreke zich daarom uit over de vraag, of onze zeggingschap in verder op te richten alg. afdeelingfondsen zal blijven beperkt tot een minimum, of *dat wij in onze eigen fondsen de macht en daarmede de lasten en plichten zullen hernemen, die ons krachtens onze organisatie en van rechtswege toekomen.*

Utrecht, 6 September 1915.

Dr. A. SCHUCKINK KOOL.

ONZE SAMENWERKING MET DE APOTHEKERS.

Het is niet bepaald hoffelijk aan iemand te schrijven, zooals collega KOCH aan mij doet: „Uw tweede argument . . . . wensch ik niet te bestrijden; het is al te dwaas!” Maar, allons! die zoo nauw kijkt is een kniesoor . . . . Hij zou mij althans de moeite hebben bespaard dat tweede argument nader te bespreken, indien niet collega PINKHOF in het n^o. van heden daarop teruggekomen was. Maar tegen hetgeen KOCH betoogt, heb ik een paar bedenkingen, die de grondslagen der geheele zaak raken.

10. Wij dienen het „recht”, zegt hij. Onder onze tegenstanders zijn er ongetwijfeld, die dat van zichzelf eveneens denken en onder de buitenstaanders zijn er velen, die het met hen en niet met ons eens zijn. Het gaat niet aan in een zaak, waarin men zelf partij, belanghebbende, is, zich te verbeelden, dat men in staat is objectief te beoordeelen, wat het „recht” is.

20. „De arbeiders in die fondsen, d. i. de dokters en apothekers. . . . .” Een der punten, die wij wel het meest op den voorgrond hebben gesteld, is toch juist, dat de dokters niet moeten, niet mogen, niet kunnen staan tegenover de ziekenfondsen in de verhouding van arbeiders tegenover werkgevers, omdat die verhouding met de positie van dokter tegenover patiënt in strijd is. Ons doel is niet, dat „de arbeiders” (dokters) aan ziekenfondsen niet in een ondergeschikte afhankelijke positie komen, maar dat de dokters niet in de positie van arbeiders tegenover werkgevers komen. Het is toch wel eigenaardig, welke vreemde dingen het gevolg zijn van de manier, waarop veler denken tegenwoordig geheel is doortrokken met begrippen als arbeider, arbeidersorganisatie en al wat daarmede samenhangt. Zie nu hier eens. Eerst zijn wij „de arbeiders” in de ziekenfondsen; en enkele regels verder zijn „de arbeiders” onze grootste vijanden. Ik heb in de algemeene vergaderingen altijd weer gewaarschuwd tegen dat betrekken van het arbeidersvraagstuk in onze actie. Ik zou haast willen zeggen het woord „arbeider” mag in deze heele zaak niet genoemd worden. Wij hebben met „arbeiders” in onze ziekenfondsbeweging niets te maken; wij moeten daarmede niet te maken willen hebben; wij hebben alleen te maken met patiënten. Hiermede hangt samen mijn derde bezwaar:

30. Arbeidersverzekering en wettelijke verzekering — het dunkt mij een beginselfout, dat collega KOCH en anderen ons heele standpunt door deze begrippen willen laten beheerschen. Geschiedkundig zijn het deze verschijnselen geweest, die ons wakker gemaakt hebben en den stoot gegeven hebben tot ons optreden, maar daarom mogen wij niet daarbij blijven staan. Die fout is het, die aan ons handelen het onaangename karakter geeft van een strijd voor eigen belangen. Wij moeten een veel breeder blik hebben, ons doel moet zijn een goede ziekenfondsregeling, d. w. z. zulk een die logisch volgt uit het wezen van het ziekenfonds, zooals wij meenen, dat dit moet worden opgevat,